

Bezpieczeństwo dóbr kultury

— nowe idee i technologie

W dniach 15–17 października 2001 r. odbyła się konferencja poświęcona bezpieczeństwu dóbr kultury. Organizatorem konferencji było Biuro Spraw Obronnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z Biblioteką Narodową, Generalnym Konserwatorem Zabytków, Ośrodkiem Ochrony Zabytkowego Krajobrazu oraz Ośrodkiem Ochrony Zbiorów Publicznych. Sesja plenarna, która odbyła się 15.10.2001 r., zgromadziła ponad 160 specjalistów. Oprócz przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Generalnego Konserwatora Zabytków, Służby Ochrony Zabytków, specjalistycznych ośrodków, wzięli w niej udział reprezentanci muzeów, kościołów, bibliotek, archiwów, policji, straży pożarnej, służb granicznych i celnych, stowarzyszeń branży security oraz niezależni eksperci. Bardzo szeroka reprezentacja organizacji i instytucji miała w swoim zamierzeniu dać możliwość wymiany poglądów, wskazania możliwości współpracy oraz określenia przeszkód, które czasami czynią tę współpracę mało efektywną. Ten cel został osiągnięty. Szczególnie pożyteczne okazały się prace w specjalistycznych grupach roboczych.

Konferencja składała się z dwóch części – sesji plenarnej oraz obrad w trzech specjalistycznych grupach, których zadaniem było opracowanie materiałów z sesji plenarnej. W zamierzeniu organizatorów efektem konferencji miało być przygotowanie zrębów pod narodowy program bezpieczeństwa dóbr kultury, który powinien stanowić podstawę do prowadzenia długofalowej polityki poprawy bezpieczeństwa dóbr kultury. W wyniku prac grup roboczych został

opracowany w miarę szczegółowy zarys programu. Niektóre jego punkty wymagają jeszcze dopracowania, ale zasadniczy materiał już jest i może zostać przedstawiony nowym władzom resortu.

W kularach zwracano uwagę na dość nieszczęśliwie dobrany termin konferencji, który wypadł w momencie zmian personalnych w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Rzeczywiście, trudno mówić o pełnym zaangażowaniu kierownictwa ministerstwa,

które ma pełną świadomość zbliżających się zmian. Z drugiej jednak strony, opracowany narodowy program bezpieczeństwa dóbr kultury może stanowić dla nowego kierownictwa punkt wyjścia do planowania długofalowych działań.

Przedstawione przez pplk. Krzysztofa Sałacińskiego założenia do programu wskazują na jego interdyscyplinarność i kompleksowe podejście do spraw bezpieczeństwa. Punktem wyjścia jest ocena istniejących zagrożeń i rysującego się na ich tle stanu bezpieczeństwa. Proponowane kierunki działań są niejako następstwem wcześniej dokonanej analizy i oceny. Pewnym zagrożeniem jest bardzo szerokie pojęcie przedmiotu podlegającego ochronie. Jest nim zarówno pojedynczy obraz, książka, jak i krajobraz kulturowy. Czy w jednym programie da się wypracować skuteczne metody podniesienia bezpieczeństwa dla tych tak różnorodnych dóbr kultury? Czas pokaże. Zgodnie z założeniami organizatorów, narodowy program *Bezpieczeństwo dóbr kultury* powinien być gotowy do przedstawienia do końca listopada. Pozostaje czekać i mieć nadzieję, że konferencja przyniesie rzeczywiste efekty. ❖

TEMATY REFERATÓW PREZENTOWANYCH NA SESJI PLENARNEJ:

„Bezpieczeństwo dóbr kultury – stan obecny i perspektywy”

Aleksander Broda
Generalny Konserwator Zabytków

„Nowe idee w ochronie i bezpieczeństwie dóbr kultury”

Piotr Ogrodzki
Dyrektor Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych

„Krajobraz kulturowy i naturalny – zagrożenia i nowe wyzwania”

Andrzej Michałowski
Dyrektor Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu

„Ochrona dóbr kultury w sytuacjach kryzysowych”

płk Grzegorz Leszczyński
Dyrektor Biura Spraw Obronnych
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego